

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 17 marca 2016 r.

Pozycja 185

POSTANOWIENIE

z dnia 7 marca 2016 r.

Sygn. akt Ts 14/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Andrzej Rzepliński – przewodniczący i sprawozdawca
Sławomira Wronkowska-Jaskiewicz
Andrzej Wróbel,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej J.T. w sprawie zgodności:

art. 163 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, ze zm.) z art. 2 w zw. z art. 42 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 7 stycznia 2016 r. (data wniesienia) J.T. (skarżący) kwestionuje zgodność art. 163 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U.88.553, ze zm.; dalej: kk) z art. 2 w zw. z art. 42 ust. 1 Konstytucji.

2. Skarga konstytucyjna została złożona na podstawie następującego stanu faktycznego. Skarżącemu postawiono zarzut popełnienia kilku zachowań polegających na podpaleniu samochodów zakwalifikowanych jako przestępstwa z art. 163 § 1 kk lub z art. 288 kk. Wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z kwietnia 2014 r. uznano skarżącego za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów i skazano go łącznie na karę 5 lat pozbawienia wolności. Po rozpoznaniu wniesionej przez skarżącego apelacji Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z listopada 2014 r. utrzymał w mocy – z jedną marginalną modyfikacją – zaskarżone orzeczenie. Kasacja złożona przez skarżącego została przez Sąd Najwyższy postanowieniem z października 2015 r. uznana za oczywiście bezzasadną. Zdaniem skarżącego od daty doręczenia mu tego rozstrzygnięcia należy liczyć termin do wniesienia skargi konstytucyjnej. Jak wywodzi on dalej, sporne zagadnienie dotyczy stosowania art. 163 § 1 kk, a zatem właściwym organem do rozstrzygnięcia problemów związanych ze stosowaniem tego przepisu był Sąd Najwyższy. Wobec stanowiska zajętego przez Sąd Najwyższy nie budzi wątpliwości, że kwestia statusu tego przepisu powinna być rozpoznana przez Trybunał Konstytucyjny.

3. Zaskarżonej regulacji skarżący zarzuca naruszenie zasady *nullum crimen sine lege certa*. Regulacja ta zawiera bowiem nieprecyzyjną przesłankę „mienie w wielkich rozmiarach”, która przez orzekające w sprawach skarżącego sądy interpretowana jest odmiennie. Jak wskazuje, sąd I instancji przyjął, że przesłanka ta została zrealizowana ze względu na fakt, iż podpalenie pięciu samochodów spowodowało zagrożenie dla okolicznych domów i samochodów, sąd II instancji uznał zaś, że już samo podpalenie pięciu samochodów – z uwagi na kryterium przestrzenne – przesądza o realizacji znamion typu czynu zabronionego opisanego w art. 163 § 1 kk. Skarżący we wniesionej skardze konstytucyjnej wykazuje ponadto – z powołaniem się na dotychczasowe orzecznictwo Sądu Najwyższego – istniejące rozbieżności w wykładni pojęcia „mienie w wielkich rozmiarach”, uzasadniające przyjęcie, że zaskarżony przepis narusza art. 42 ust. 1 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Skarga konstytucyjna jest środkiem ochrony indywidualnych praw i wolności o charakterze podmiotowym. Jej rozpoznanie zostało uzależnione od spełnienia licznych warunków wynikających bezpośrednio z art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanych w ustawie z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.1064, ze zm.; dalej: ustawa o TK). Zgodnie z art. 64 ustawy o TK skarga konstytucyjna może zostać wniesiona do Trybunału Konstytucyjnego dopiero po wyczerpaniu drogi prawnej, w terminie trzech miesięcy od doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia. Przepis ten stanowi powtórzenie treści art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.102.643, ze zm.), co uzasadnia zastosowanie wypracowanych w dotychczasowym orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego zasad liczenia terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej.

2. Dla ustalenia początku biegu wskazanego terminu podstawowe znaczenie ma wypełnienie przez skarżącego obowiązku uzyskania „prawomocnego orzeczenia” w ramach przysługującej mu drogi prawnej, której wyczerpanie jest konieczne. Z analizy orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego jednoznacznie wynika, że do wyczerpania drogi prawnej dochodzi w chwili uzyskania przez skarżącego prawomocnego orzeczenia w wyniku skorzystania z przysługujących mu zwyczajnych środków odwoławczych. Skorzystanie z innych środków zaskarżenia, tzw. nadzwyczajnych (np. skarga kasacyjna w sprawach cywilnych, skarga o wznowienie postępowania, skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia), wykracza poza ramy „drogi prawnej”, o której mowa w art. 64 ustawy o TK (zob. postanowienia TK z: 25 lipca 2006 r., Ts 143/06, OTK ZU nr 1/B/2007, poz. 55; 13 lutego 2007 r., Ts 162/06, OTK ZU nr 1/B/2008, poz. 15; 15 lutego 2007 r. i 16 maja 2007 r., Ts 144/06, OTK ZU nr 3/B/2007, poz. 129 i 130; 4 października 2007 r., Ts 47/07, OTK ZU nr 2/B/2008, poz. 67; 27 listopada 2007 r., Ts 107/07, OTK ZU nr 1/B/2008, poz. 39 oraz Ts 284/06, OTK ZU nr 2/B/2008, poz. 60).

3. Wątpliwości Trybunału Konstytucyjnego nie budzi także to, że kasacja złożona od prawomocnego rozstrzygnięcia sądu II instancji w sprawach rozpatrywanych w trybie postępowania karnego nie mieści się w katalogu tzw. zwyczajnych środków odwoławczych, których wniesienie, z jednej strony, jest warunkiem *sine qua non* merytorycznego rozpoznania skargi konstytucyjnej, z drugiej zaś – wpływa na wyznaczenie momentu, od którego biegnie trzymiesięczny termin do jej złożenia (data doręczenia rozstrzygnięcia wydanego na skutek wniesienia ostatniego z przysługujących mu zwyczajnych środków odwoławczych). Należy tu także podkreślić, że dla liczenia terminu ma znaczenie nie data wydania ostatniego orzeczenia w sprawie, tylko data wydania prawomocnego orzeczenia. Nie ma ponadto podstaw do przy-

jęcia, że liczenie terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej od daty doręczenia prawomocnego rozstrzygnięcia utrudnia – jak wskazuje skarżący we wniesionej skardze – „odwołanie się do Trybunału Konstytucyjnego jako ostatecznej instancji w ocenie konstytucyjności przepisów”. Abstrahując od okoliczności, że Trybunał jest jedynym organem uprawnionym do kontroli konstytucyjności przepisów, trzeba pamiętać o tym, że nie ma żadnych przeszkód, by jednocześnie wniesiona została skarga konstytucyjna do Trybunału Konstytucyjnego i kasacja do Sądu Najwyższego, tym bardziej że cele, jakie osiąga się w obu postępowaniach, nie są tożsame. W takim wypadku – zgodnie z art. 67 ustawy o TK – Trybunał Konstytucyjny może zawiesić postępowanie do czasu rozpoznania nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

4. W przedmiotowej sprawie rozstrzygnięciem przesądzającym o wyczerpaniu drogi prawnej jest zatem wyrok Sądu Okręgowego w W. z listopada 2014 r. Z dołączonej do akt sprawy kasacji od wyroku sądu II instancji wynika, że wyrok ten został doręczony pełnomocnikowi skarżącego 26 stycznia 2015 r. Ponieważ skarga została wniesiona do Trybunału Konstytucyjnego 7 stycznia 2016 r., należy uznać, że jej wniesienie nastąpiło ze znacznym przekroczeniem trzymiesięcznego terminu przewidzianego w art. 64 ustawy o TK.

W związku z powyższym, na podstawie art. 77 ust. 3 w zw. z art. 64 ustawy o TK, Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.